

παχιές και πρόστυχες φαπλαταρίες τους για να μάς γδάρουν εύκολότερα, δίχως να νά πάρουμε μυρουνιά. Και τό καταφίρανε. Και σήμερα πού κάπως ξυπνήσαμε και τό άφιόνι τους ξεθύμανε πιά, βλέπουμε πώς μάς λείπει τό τομάρι μας και βάζουμε τις φωνές. Καλό κι αυτό. Σώνει πού ξυπνήσαμε μερικοί (ας είναι κι άργά) και τό καθήκο μας τώρα, τό μεγάλο κ' έσρό, νά ξυπνήσουμε και τους άλλους, νά ξυπνήσουμε τό λαό, πού τό άφιόνι της δημοκρατίας τόν κρατάει ακόμα ναρκωμένο.

Νά, ό δρόμος του «Έργατη», νά, ό δρόμος του κάθε Έργατη της Αλήθειας. Δρόμος άγκαθένιος, μά τίμιος, δρόμος άνηφορικός μά γιομάτος πρασιναδά στην κορφή του. Τήν πρασιναδά ξανοίγουμε, περιφρονώντας τάγκάθια και τήν άνηφοριά του. Και θάν τή φτάσουμε τήν πρασιναδά, γιατί ή νίκη δέν είναι άφραστο άγαθό όταν τήν όρέγεται και πολεμάει για δαύτη ή Αλήθεια.

Στίς στήλες του «Νουμά» δώ και δυό τρεις μήνες άνοιξε πλατιά συζήτηση για τό σοσιαλιστικό ζήτημα. Σοσιαλιστάδες δικί μας, ό Γ. Σκληρός, ό Πέτρος Βασιλικός, ό Ζαβιτζιάνας, ό Ντέλος κι ό Γιαννιός, ζώντας στην Εύρώπη και μελετώντας από σιμά τή μεγάλη σοσιαλιστική κίνηση, όχι μοναχά στά βιβλία μά και στη ζωή, μάς φωνάζανε πώς όλοι άναμορφωτικοί και στη γλώσσα και στις ιδέες πρέπει νά γίνουμε σοσιαλιστάδες για νά μπορούμε νά χτυπήσουμε άποτελεσματικά τή ρουτίνα. Άλλοι δικί μας, φωτισμένα μυκλά κι αυτοί και ψυχές φιλελεύθερες, τους άντείπανε, ακολουθώντας τή σωστή δέα πώς έμετς ό Ρωμιοί, σαν Κράτος ακόμα έφραστατο και σαν Έθνος χιλισκορπισμένο, έχουμε ανάγκη από Έθνισμό πρώτα κι άρχης, κι έ σοσιαλισμό μετά τήν ώρα είναι πού μάς έπικίνδυνη πάλι τέλεια.

Ό άγώνας εξακολουθάει στο «Νουμά» και φαίνεται πώς θα εξακολουθήσει για καιρό ακόμα, γιατί κι από τις δυό μεριές κατεβήκανε στον άγώνα πολεμιστάδες με γερές άρματωσιές. Η δική μου ή γνώμη είναι πώς μεγάλο κέρδος θα βγει άπ' αυτόν τόν άγώνα. Σοσιαλιστές και νασιοναλιστές θα δώσουνε στο τέλος τά χέρια κ' έτσι σιγά σιγά θα γεννηθεί στην πατρίδα μας ένας καινούριος σοσιαλισμός πού νά ταιριάζει και με τήν ψυχή μας, και με τή ζωή μας, και με τό κλίμα μας, ακόμα και με τά όνειρά μας τά εθνικά, ένα είδος νά πούμε Ρωμαϊκός σοσιαλισμός.

Τική όμορφιά του, νά το τό ντόπιο χρώμα, πού γυρεύετε. Μιά όργη κ' ένας θυμός έγέννησε τό δράμα, ένα ρωμαϊκό ξεσπασμα τό επιστραγγίζει. Άς είναι κατακεφαλιά στην πρόληψη, ως τό θέλει ό συγγραφέας, άς είναι σφάλλαρος της όργης της ζωής προς τήν αντίδρασή της. Οι τεχνολάτρες δέ με μέλει αν τρώμαξαν, οι εδαίσθητοι, οι λεπτοπλεπτοι, οι έστέπ. άς μ' αναθεματίσουν κ' έμε μάζι με τόν πολεμόχαρο ποιητή των «Αλυσιδών». Άγνη ζοηρότητα και λίγα νεύρα τά προσιμώ άπ' τώρατο κλίμα, άπ' τους Ίσκιους κι άπ' τά φεγγαριάσματα, άπ' τήν καλαίσθητη τή νέκρα. Η ποίηση κ' ή νύκτη έσθυσε σιάτέλειωτο κινήγημα του όνειρου, στη φαιρική λατρεία του ώραιου, χωρίς νά πάνη ούτε τόν Ίσκιό του. Άχαρη κι άδραση έρημιά άπ' άκρη σ' άκρη κ' ή χλόη και τά γάρφαρα νερά προσμένουν. Πώς λείπουν τά καλέντα δέν πιστεύω, μά χόβολες θυσίες συμπάν αυτά και στάχτες ξεσαρλίζουν. Της ζωής τήν κραυγή δέν τήν άκούν. Πολλοί είν' οι δρόμοι προς τό χλοερύ λιθάδι της. Ό Ταγκέπουλος έδειξε έναν άπ' αυτούς. Οι Άστρούλες περιμένουν τώρα ταίρια τους, ό άγώνας της για τήν πρόοδο της ζωής καλεϊ γενναίους συμπολεμιστάδες.

Βερολίνο ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΔΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΥ 1908

4	ΜΕΓΑΛΑ ΚΕΡΑΗ ΕΞ	100,000 Δρ.	400,000
4	»	25,000	100,000
4	»	10,000	40,000
12	»	5,000	60,000
20	»	1,000	20,000
1644	»	100	164,400
2312	»	0	113,600
4000 εν όλω κέρδη αξίας δραχμῶν.....			900,000

Μέχρι της πρώτης κληρώσεως (27/10 'Απριλίου 1908) θα εκδοῦναι μόνον 300,000 τετραδράχμων γραμματίων ὑπ' αριθ. 1-300,000. Μόνον οἱ ἀριθμοὶ οἱτοὶ θὰ τεθῶσιν ἐντὸς τῆς κληρωτίδος κατὰ τὴν κληρωσὴν ταύτην. Κατόπιν θὰ εκδοῦναι μονόδραχμα γραμματία ἰσχύοντα διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων, ὑπ' αριθ. 300,000 ἄχρι 1,000,000, θὰ προστεθῶσι δὲ ἐντὸς τῆς κληρωτίδος καὶ οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοί. **Γραμματία πωλοῦνται.** Εἰς τὰ δημόσια ταμεία καὶ λοιπὰς δημοσίας ἀρχάς, εἰς τὰς Τραπεζάς, εἰς τοὺς σταθμάρχας καὶ στασιάρχας τῶν σιδηροδρόμων, τοὺς διαχειριστάς τῶν μονοπωλίων καὶ τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων πρὸς δραχμῶν τέσσαρας ἑκαστον, ἰσχύον διὰ τὰς τέσσαρας κληρώσεις καὶ πρὸς δραχμὴν μίαν ἑκαστον γραμματίων, ἰσχύον διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων. Διὰ πᾶσαν πληροφориαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἰς Ἀθήνας. Ἡ πώλησις τῶν γραμματίων ἄρχεται ἀπὸ 1/14 Ἰανουαρίου 1908. Ὁ διευθύνων τμηματάρχης **Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ**

Πρώτα πρώτα όμως νά φωτιστοῦνε οἱ ἐργάτες, νά ξυπνήσουνε, νά δώννε στοῦ πλάϊ τους ἀληθινούς και τίμιους προστάτες. Ἀπό χέρια νά γίνουν ἀδερῶποι κι από κουριά νά γίνουν πολίτες. Γιατί στην πατρίδα μας σήμερα δέν είναι μοναχά τό Κεφάλαιο πού ἐκμεταλλεύεται τόν ἐργάτη· είναι και ή Πολιτική πού τόν ἐκμεταλλεύεται και τίν ἀποχτηνώνει. Κεφάλαιο και Πολιτική δουλεύουνε σήμερα δώ ἀδερφωμένες για τήν ἀποχτήνωση του ἐργάτη, για τήν ἐξαχρείωση του λαοῦ. Κορμί και ψυχή του βυζαίνου τὰ δυό αυτά τέρατα.

Του λόγου σου τό βλέπεις τό Κεφάλαιο νά ἐκμεταλλεύεται τό κορμί. Ἐμεῖς, οἱ δημοτικιστάδες, τό βλέπουμε τό Κεφάλαιο ἐκμεταλλεύεται και τήν ψυχή. Ποῖός ἄλλος από τό ἄτιμο Κεφάλαιο συντηρεῖ τά σχολιά, πλερώνει τοὺς δασκάλους, ζαπλώνει τά ἡλίθια βιβλία πού στραγγουρίζουν τό μυαλό του παιδιοῦ, πού του ξεχαρβαλώνουν τό χαραχτήρα και τό προστομαζόννε, μιὰ και τό κάνουν ἀνίκανο για κάθε πραχτική δουλιά, για τροφή της Πολιτικῆς; Δέ ἔχξε ή πατρίδα μας τόσους θεισθηρες και τόσα κοπροσκυλα του Κεντρικοῦ ταμείου, αν τὰ παιδιὰ του λαοῦ μορφωνόντουσαν σέ σχολιά ἀθροπινώτερα και πραχτικώτερα. Μάγερως λοιπόν της Πολιτικῆς είναι τό Κεφάλαιο, και δίχως τό μάγερα αυτό ή Πολιτική ἐξαχρείωση θα φοφοῦσε από τήν πείνα.

Κοινός λοιπόν ό άγώνας μας. Δημοτικιστάδες και σοσιαλιστάδες ἀδερφια είμαστε (ἀπό μιὰ ἀποψη πάντα) και για τό ίδιο πρᾶμα αγωνιζόμαστε. Νά ξυπνήσουμε τό λαό και νάν του δώσουμε τήλευτεριά του. Ἐμπρός λοιπόν. Ὁ άγώνας μας, καθώς τό φωνάζεις στοῦ περίφημο ἄθρο σου, χρειάζεται: θυσίες και μάρτυρες, δύναμη και στρατόπεδο οργανωμένο και όπλισμένο με αὐταπάρηση και ζήλο και αὐτοθυσία, για νά επιβάλλει τό Δίκαιο, τήν Αλήθεια.

Και για νά σέ καλοκαρδίσω, κλείνοντας τό γράμμα μου, άκουσε τί μου γράφει τώρα τελευταία ένας σοσιαλιστής ζώντας στην Εύρώπη: «Ἐδῶ στοῦ Β. είναι πολλοί Ρωμιοί ἐργάτες. Μιά μέρα μίλησα με κάμποσους. Ἐίταν Ἀθηναῖο: όλοι και δέν ξέρανε σκεδόν όλωσδιόλου γράμματα. Ἐνας, παπαδόπουλο κιάλας, δέν εἶξερε ότι υπάρχει Εὐαγγέλιο. Εἶχανε λάβει όλοι μέρος στα Εὐαγγελικά χωρίς νά ξέρουν. Ὅταν τους ἐξήγησα τό πρᾶμα και τους είπα πώς είμαι ένας από τους μαλλιαρούς, έμειναν με άνοιχτό τό στόμα. Με δέκα λόγια πείστηκαν όλοι για τή

γλώσσα. Σά θέλετε δοκιμάστε κι αὐτοῦ. Θα δείτε τή διαφορά από τους άστούς πού γυρεύουμε νά πείσουμε. Μιά σφημερίδα λαϊκή μπορούσε νά κάμει θάματα. Είναι κοινό πού τό καταχτάει κανένας δίχως υποχώρηση καμιά».

Αὐτά μου γράφει ό φίλος μου, αὐτά παραδέχομαι και γώ. Ὁ ἐργάτης θα νιώσει τόν άγώνα μας, γιατί τονε σφερόνει νάν τονε νιώσει. Και τό όργανο πού θα τόν κάνει νά νιώσει τό σφερό του, είναι ή σφημερίδα ή καθεμερνή. Μακκᾶρι, «Έργατη» μου, νά σέ ιδῶ μιὰ μέρα τέτιονε, πού νά μάς βαρεῖς ταχτικά κάθε πρωῒ τό ξυπνητήρι.

Ἀθήνα 17.1.08.

Δ. Η. ΤΑΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΣ ΚΛΕΜΜΕΝΗΣ Η ΜΑΝΝΑ

Χειμῶνας κκιρός, σφύριζε ή βοριάς όζω, και τό χιόνι στρεφογύριζε και στρεωνότανε άπαλό κι άφρατο σέ βουνα και σέ κάμπους, σέ δρόμους και σ' όροφές.

Συμμαζεμένοι όλοι στα σπίτια τους, καθόντανε γύρω στα μαγκάλια πού έβραζε ή φασκομηλιά, και τήν περνούσανε με χωρατά και με λογις σπιτήσια γλέντια. Ψυχή δέν έβλεπε όζω. Ἐνα πλάσμα μονάχα φτωχό και κουρελλιασμένο, με μάτια θολά και με πρόσωπο πικραμένο, γύριζε από δώ κι από κεί, σά νά τάψηφοῦσε τά χιόνια.

Ποιά νά εἶταν αὐτή πού πλανιότανε μέσα σέ τέτοια κακοκαιρία; Ἐίταν ή Γιαννούλα, πού πήγανε νύχτα δυό παληκαράδες κ' έσπασαν τήν πόρτα της, και της εκλεψαν τό μόνο θησαυρό, τήν κόρη της τή μονακρίθη, πού της έμεινε ύστερ' από τή μεγάλη καταστροφή πού της έφερε ή σεισμός, και σκότωσε τόν άντρα της και τάλλα τους τά παιδιὰ. Μόλις πρόφταξε και βγήκε στοῦ δρόμο τότες με τό μωρό της εκείνο στην άγκαλιά. Του κάκου πρόσμενε και τους άλλους κατόπι της. Κανένος ἄλλος δέ φάνηκε, γιατί τό σπίτι της έγινε χαλασμα. Δούλευε κατόπι ή Γιαννούλα άγάλια άγάλια ώσπου συμμαζεψε ένα σπιτάκι, πού μόλις χωροῦσε μέσα μαζί με τήν κόρη της τή Μανιώ.

Περάσανε χρόνια, μεγάλωσε ή Μανιώ, έγινε κοπέλλα, γιασομῒ μονάχο: Ταίριασε νά γίνεται πανηγύρι όζω στην Ἀγιά Μαρίνα, νά πάνε όλα τά κορίτσια, μαζί τους κ' ή Μανιώ. Κάθε καρυδιάς καρυδι μαζεμένοι εκεί, με βιολιά και με λαγούτα, με τραγούδια και με χαρές. Χάρεσαν όλοι κι όλες με τήν άράδα, ήρθε και της Μανιώς ή άράδα. Ἄμα